

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ปี 2540

ATTITUDE OF FARMER ON AGRICULTURAL AND COOPERATIVE BANK
AT AMPHOR RUSTAPHUM, CHANGWAT SONGKHLA IN 1997.

T096207

โดย

นาย ณรงค์ ทวีฤกษ์จันทร์

รพ.
ธบ 211ท
2541

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....**96207**
วัน,เดือน,ปี..... 2 JUN 2000

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ. 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา ปี 2540

ATTITUDE OF FARMER ON AGRICULTURAL AND COOPERATIVE BANK
AT AMPHOR RUSTAPHUM, CHANGWAT SONGKHLA IN 1997.

โดย

นาย ณรงค์ ทวีจันทร

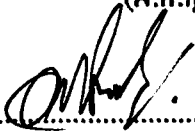
ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

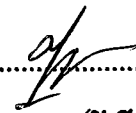
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

 ..... 30 / 3 / 41
(ผ.ศ.สุกสมบูรณ์ อิงรัตนากร)

กรรมการปัญหาพิเศษ

 ..... 30 / 3 / 41
(อ. ค่ำรังชัย สิทธีโชค)

หัวหน้าภาควิชา

 ..... 16 / 4 / 41
(ผ.ศ.สุกสมบูรณ์ อิงรัตนากร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ๒๖ ธ.ค. ๒๕๔๐
2540

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขา อําเภอรัตนภูมิ จังหวัด สงขลา

โดย : นาย ฌรงค์ ทวีจันทร

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....
(ผ.ศ.ศุภสมบุรณ์ อิงรัตนกร)
.....30...../.....6...../.....41.....

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) สาขาอําเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคและความต้องการของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อําเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2540

กลุ่มตัวอย่างของการทำการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างสมาชิก ธกส. อําเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา แบบชั้นภูมิ จำนวน 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าความถี่

ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 29-38 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-6,000 บาทต่อเดือน รายได้เฉลี่ย 6,616.44 บาทต่อเดือน และมีพื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรเป็นของตนเอง ในรอบปี พ.ศ. 2540 เกษตรกรมีหนี้สินกับธนาคารร้อยละ 64.38 จำนวนเงินกู้ที่สมาชิกได้รับอยู่ในช่วง 2,5001-50,000 บาท ซึ่งเป็นการกู้ในระยะสั้น โดยจะรวมกลุ่มกันและใช้กลุ่มเป็นหลักประกันในการกู้เงิน ลักษณะการกู้จะกู้แบบกลุ่ม จำนวนเงินกู้เกษตรกรมีความพอใจในจำนวนเงินกู้ที่ได้รับ

ในการชำระหนี้เกษตรกรร้อยละ 58.90 ไม่มีปัญหาในการชำระหนี้ แต่ในกรณีมีปัญหาการชำระหนี้ เกษตรกรจะทำการผ่อนผันกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนความต้องการของสมาชิกที่จะให้ ธกส.ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ เป็นที่ปรึกษาทางด้านการเกษตร จัดหาอุปกรณ์ทางการเกษตรมาจำหน่าย จัดอำนวยความสะดวกต่างๆแก่เกษตรกรที่ไปติดต่อกับ ธกส. สมาชิกต้องการให้ ธกส.ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น แต่ในส่วนของความคิดเห็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสานงานการใช้เงินที่ใช้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่นั้น คิดเป็น ร้อยละ 60.28 ที่ไม่ต้องการให้ รกส.ทำหน้าทีนี้

ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ร.ก.ส. พบว่า ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ร.ก.ส. ด้านการเงินและสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยรวม 3.82 ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีมาก และเห็นว่า ร.ก.ส. ช่วยให้เกษตรกรโดยให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$) ส่วนวงเงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมักเป็นจำนวนน้อย มีทัศนคติที่ดีปานกลาง ($\bar{X}=2.60$) ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ร.ก.ส. ด้านการบริการ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.14 ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีปานกลาง และเห็นว่า ร.ก.ส. ช่วยเกษตรกรด้านความรู้ทางวิชาการ มีทัศนคติที่ดีมาก ($\bar{X}=3.74$) ส่วนพนักงาน ร.ก.ส. มีการติดตามผลการใช้เงินกู้และให้คำแนะนำทุกระยะแก่เกษตรกรนั้น มีทัศนคติที่ค่อนน้อย ($\bar{X}=2.26$) และทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงาน ร.ก.ส. ด้านคุณภาพประโยชน์จากการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยรวม 3.66 ซึ่งแสดงมีทัศนคติที่ดีมาก และเห็นว่า ร.ก.ส. พัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดี มีทัศนคติที่ดีมาก ($\bar{X}=4.29$) ส่วน ร.ก.ส. ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอื่นๆและเอกชน มีทัศนคติที่ดีปานกลาง ($\bar{X}=3.26$)

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก คือ ด้านการเงินและสินเชื่อและด้านคุณภาพประโยชน์จากการดำเนินงาน ส่วนด้านการบริการอยู่ในเกณฑ์ที่ดีปานกลาง

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลายๆท่านที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ ผ.ศ.ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนากร ซึ่งเป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาแนะนำแนวทางมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้ง อาจารย์ คำรงค์ชัย สิริโชค ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทาน แก้ไข รวมทั้งเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ชำเฮอร์ตภูมิ จังหวัดสงขลา ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือทางด้านข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมไปถึงบิดา-มารดา เพื่อนๆน้องๆที่คอยให้กำลังใจ จึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ฉรงค์ ทวีจันทร

มีนาคม 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
บทความและงานวิจัยด้านทัศนคติ	4
บทความด้านการดำเนินงานของ ร.ก.ส.	7
งานวิจัยด้านสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ	9
งานวิจัยด้านการดำเนินงานของ ร.ก.ส.	10
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	11
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	11
สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา	11
เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือการวิจัย	12
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา	13
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	15
ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของสมาชิก	15
ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ร.ก.ส.	24
วิจารณ์ผลการวิจัย	28
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	29
สรุป	29
ข้อเสนอแนะ	30
เอกสารอ้างอิง	32
ภาคผนวก	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลของสมาชิก ธ.ก.ส. อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา	12
2 แสดงข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	19
3 แสดงข้อมูลทางด้านสินเชื่อปัญหาและอุปสรรคในการกู้เงิน	21
4 แสดงข้อมูลความต้องการของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับ ธ.ก.ส.	23
5 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติทางการเงินและสินเชื่อ	25
6 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติทางการบริการ	26
7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติทางค้ำคูณประโยชน์	27
ตารางผนวกที่	
1 แสดงข้อมูลทัศนคติด้านการเงินและสินเชื่อ	37
2 แสดงข้อมูลทัศนคติด้านการบริการ	38
3 แสดงข้อมูลทัศนคติค้ำคูณประโยชน์	39

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวของเกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความยากจน และยังมีปัญหาอื่นๆ เช่น เรื่องสุขภาพอนามัยและความรู้ไม่เพียงพอที่จะนำมาปรับปรุงการเกษตรของตน ทำให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวไม่สู้จะดีนัก ประกอบกับเกษตรกรยังอยู่ในสภาพหนี้สินอันเนื่องมาจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่างๆ ในการที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ได้นั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยกันแก้ไขปัญหานั้นที่ประสบอยู่ให้ดีขึ้น และรับผิดชอบในการพัฒนาการประกอบอาชีพทางการเกษตรของครอบครัวให้ดีขึ้นด้วย เพื่อที่จะให้ผลผลิตทางการเกษตรได้ผลดี และต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ ด้วยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการผลิต ก็คือ ทุน ที่ดิน แรงงาน การประกอบการ แต่เกษตรกรจำนวนมากมีปัญหาในเรื่องของเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตร ดังนั้นทางออกที่ดีของเกษตรกร ก็คือ การกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่ภาครัฐบาลควบคุมและดำเนินงาน โดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม ซึ่งหน้าที่หลักของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีหน้าที่หลักดังนี้

1. บริการเงินฝากจากประชาชนทั่วไป
2. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร สหกรณ์ หรือ กลุ่มเกษตรกร
3. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการบริการส่งเสริมธุรกิจเกษตร

ในปัจจุบันนี้ ปัญหาทางด้านสินเชื่อ ในเรื่องทัศนคติเกี่ยวกับสินเชื่อทางการเกษตรมีมากมายในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งจะขอยกมาเป็นตัวอย่าง เช่น เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย การยกระดับความเป็นอยู่ทางด้านเศรษฐกิจนั้น ควรจะพัฒนาและจัดระบบสินเชื่อในลักษณะที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร เกษตรกรต้องการ (เงิน) ทุนเป็นจำนวนมากเพราะเกษตรกรมีเงินออมน้อย และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวัดทัศนคติของเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ทราบว่าเกษตรกรมองการดำเนินงานหรือการบริการของธนาคารเป็นอย่างไรบ้าง เพราะเป็นสถาบันการเงินที่ใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุดในปัจจุบัน และเป็นสถาบันการเงินที่ให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ การศึกษาถึงทัศนคติหรือความรู้สึกของเกษตรกรต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรว่าเกษตรกรมีทัศนคติในเชิงบวกหรือในเชิงลบอย่างไร ต่อ ธ.ก.ส. ซึ่งในด้านทัศนคติโดยทั่วไปหมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุ สิ่งของ หรือ สถานการณ์ต่างๆ เป็นไปในทำนองที่พึงพอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ในที่นี้หมายถึง ทัศนคติของ

เกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นในการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทางด้านต่างๆ เช่น การเงิน สินเชื่อ การบริการและคุณสมบัติของเกษตรกรหรือกลุ่มของทางการเกษตรจะได้รับจากการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพราะจะใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงหรือใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆระหว่างสมาชิกกับเจ้าหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้สูงขึ้นมีความถูกต้องและเหมาะสม และลดขั้นตอนในการดำเนินการที่ยุ่งยาก ในด้านต่างๆ เพื่อความสะดวกในการใช้บริการของสมาชิกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรครวมทั้งความต้องการของเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการดำเนินงาน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรครวมทั้งความต้องการของเกษตรกร ที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
3. ทำให้ทราบถึงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงาน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของ ร.ก.ส. ให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. 2540 โดยศึกษาในเรื่องทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งศึกษาในพื้นที่ ตำบล กำแพงเพชร ความรู้ ทำชะมวง ประกอบครัว 6 หมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามคำศัพท์

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัศมี จังหวัดสงขลา

สมาชิกเงินกู้ หมายถึง สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัศมี จังหวัดสงขลา ที่กู้เงิน ธ.ก.ส.

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกทางด้านจิตใจของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยอาจจะแสดงในลักษณะทางบวกหรือลบก็ได้ เช่น ความพอใจ ความสนใจ การสนับสนุน หรือไม่สนับสนุน ไม่สนใจ ไม่พอใจ

ระดับทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดทางด้านจิตใจที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยสังเกตและวัดได้จากความรู้สึก ความนึกคิดของเกษตรกรที่ตอบสนองต่อแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมา สำหรับการประเมินระดับทัศนคติของเกษตรกรต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กำหนดให้คะแนนค่าถามเป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายความว่า **ทัศนคติที่ดีมากที่สุด**

4 หมายความว่า **ทัศนคติที่ดีมาก**

3 หมายความว่า **ทัศนคติที่ดีปานกลาง**

2 หมายความว่า **ทัศนคติที่ดีน้อย**

1 หมายความว่า **ทัศนคติที่ดีน้อยที่สุด**

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการสมาชิกเงินกู้ที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับการทำหน้าที่ต่างๆ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการตรวจเอกสารไว้ดังต่อไปนี้

1. บทความและงานวิจัยด้านทัศนคติ
2. บทความด้านการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. งานวิจัยด้านสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม
4. งานวิจัยด้านการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. บทความและงานวิจัยด้านทัศนคติ ได้แยกประเด็นการตรวจเอกสารเป็น

- ความหมายทัศนคติ
- องค์ประกอบของทัศนคติ
- การวัดทัศนคติ
- งานวิจัยด้านทัศนคติ

บทความเกี่ยวกับความหมายทัศนคติ

สุชา จันทร์เอม (2536 : 282-299) ได้กล่าวถึง เรื่องทัศนคติ ดังต่อไปนี้ ทัศนคติโดยทั่วไป หมายถึง ความรู้สึก หรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุ สิ่งของ หรือ สถานการณ์ต่างๆเป็นไปในทางที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ทัศนคติมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นอย่างมาก ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลใด วัตถุใด หรือเหตุการณ์ใด เขาจะไม่รังเกียจสิ่งทั้งสามดังกล่าวมาแล้ว เช่น เด็กนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูฝึกสอน เด็กก็ชอบเรียนกับครูฝึกสอน ครูสอนด้วยความสะดวกก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย

ทัศนคติ เป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล และทัศนคติมีความสำคัญต่อการตอบสนองทางสังคมของบุคคลเป็นอย่างมาก นั่นคือ บุคคลมีพฤติกรรมอย่างไรหรือทำอะไรลงไป ทัศนคติจะเป็นเครื่องกำหนด ทัศนคติจึงเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของบุคคล และบุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

บทความเกี่ยวกับองค์ประกอบของทัศนคติ

สุชา จันทร์เอม (2536 : 282-299) ได้แบ่งองค์ประกอบของทัศนคติไว้ดังนี้

1. **Cognition Component** เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลใดมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดี ก็มักมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงข้ามหากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใด ไม่ดีก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. **Feeling Component** เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้สึกของบุคคล ซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรักหรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใด ก็จะช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใด สิ่งใด ก็จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น

3. **Action tendency Component** เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือ ความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้บางอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้สึกที่เขามีอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์ หรือบุคคลนั้นๆนั่นเอง

บทความเกี่ยวกับการวัดทัศนคติ

สุชา จันทร์ธอม (2536 : 282-299) ได้กล่าวถึง การวัดทัศนคติไว้ดังต่อไปนี้
การวัดทัศนคติ ทำให้เราเข้าใจทัศนคติของบุคคลที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆได้ การวัดทัศนคติทำได้หลายแบบดังนี้

1. **Scaling Technique** เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้วัดทัศนคติ มีอยู่ 2 แบบ คือ

1.1 วิธีของเธอร์สโตน (The Thurstone method)

แบบนี้ประกอบด้วยประโยคต่างๆประมาณ 10-20 ประโยคหรือมากกว่านั้น ประโยคต่างๆเหล่านี้จะเป็นตัวแทนของระดับความคิดเห็นต่าง ๆ กัน ผู้ถูกทดสอบจะต้องแสดงให้เห็นว่าเขาเห็นด้วยกับประโยคใดบ้าง ประโยคหนึ่งๆจะกำหนดค่าเอาไว้ คือ กำหนดเป็น scale value เริ่มจาก 0.0 ซึ่งเป็นประโยคที่ไม่พอใจมากที่สุดเรื่อยๆจนถึง 5.5 สำหรับประโยคที่มีความรู้สึกเป็นกลางๆจนกระทั่งถึง 11.0 ซึ่งมีค่าสูงสุดสำหรับประโยคที่พึงพอใจมากที่สุด

1.2 วิธีลิเกิร์ต (The Likert Technique)

มาตราส่วนแบบนี้ประกอบด้วยประโยคต่างๆซึ่งแต่ละประโยคผู้ถูกทดสอบจะแสดงความรู้สึกของตนออกมา 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ละระดับมีคะแนนให้ไว้ตั้งแต่ 1-5 คะแนน คะแนนของคนหนึ่งๆได้จากคะแนนรวมจากทุกประโยค

2. **Polling** การหยั่งเสียงประชาชน ส่วนมากใช้กับการเลือกตั้งพรรคการเมือง หรือที่ทำอะไรเกี่ยวกับประชาชน ก็ต้องมีการตรวจสอบ หยั่งเสียงกันเพื่อหยั่งคว้า มหาชนมีความรู้สึกในเรื่องนั้นๆอย่างไร เช่น การลดกำลังอาวุธ

3. **Questionnaire** คือ การใช้แบบสอบถามว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ดีหรือไม่ดีโดยแบ่งการสอบถามออกเป็น 2 แบบ คือ

3.1 **Fixed-alternative question** คือ คำถามที่ถามเฉพาะเจาะจงลงไปแล้วตอบตามเรื่องที่ถามนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 Open-ended question คือ คำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วนำความคิดเห็นหรือความรู้สึกของคนส่วนมาก มาจัดกลุ่มว่าเขาเหล่านั้นมีความรู้สึกอย่างไรหรือมีทัศนคติเช่นไร

งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ

ปรภากร โปธิกุล (2537 : 33-34) ได้ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา เป็นการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกรวมการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 101 คน โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พอสรุปได้ดังนี้ ทัศนคติต่อการพูดของเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. มีค่าเฉลี่ย 4.12 ทัศนคติต่อท่าทางและการวางตัวมีค่าเฉลี่ย 3.92 ทัศนคติต่อการแต่งกายมีค่าเฉลี่ย 3.8 ทัศนคติต่อความสามารถในการให้ความรู้และการแก้ไขปัญหาค่าเฉลี่ย 3.57 ซึ่งอยู่ในระดับทัศนคติที่ดี ส่วนทัศนคติต่อมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ย 2.40 และทัศนคติต่อการติดตามผลมีค่าเฉลี่ย 2.26 แสดงว่าเกษตรกรมีทัศนคติไม่ดีต่อเรื่องนี้

2. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา พอสรุปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้ว่า สมาชิกร้อยละ 56.44 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-59 ปี จบระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพทำการเกษตร ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยทั้งหมดจากการประกอบอาชีพ ครอบครัวละ 44,455.19 บาทต่อปี และส่วนใหญ่มีพื้นที่ที่ใช้ทำการเกษตรเป็นของตัวเอง

3. ลักษณะการใช้สินเชื่อและปัญหาตลอดจนความต้องการของเกษตรกร

จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ ธ.ก.ส. สาขาอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา ในปี 2536 ทางด้านการใช้สินเชื่อและปัญหา ตลอดจนความต้องการของเกษตรกรได้ดังนี้ สมาชิกได้รับเงินกู้เฉลี่ย 20,971.17 บาทต่อปี โดยนำเอาไปเพื่อปรับปรุงการผลิต สมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินในระยะสั้น ส่วนปัญหาและอุปสรรค คือ สมาชิกได้รับเงินกู้ทันในฤดูกาลผลิต แต่ระบุว่าไม่เพียงพอในการดำเนินกิจการ และในกรณีชำระเงินกู้ไม่ทันกำหนดสาเหตุเนื่องมาจากฝนตก น้ำท่วม ทำให้ไร่นาเสียหาย สมาชิกจะแก้ไขโดยการขีมญาติ และผ่อนผันกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บทความทางด้านการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

สุณี ศักรันทน์ (2521 : 193) กล่าวถึง การดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีลักษณะแตกต่างจากธนาคารพาณิชย์ดังนี้

1. ธนาคารมิได้ตั้งขึ้นเพื่อหวังผลกำไร แต่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ของเกษตรกรโดยมีการแนะนำช่วยเหลือ
2. เงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมีเป็นจำนวนน้อย ค่าใช้จ่ายในการให้เงินกู้สูงมาก แต่ธนาคารพาณิชย์มักให้พ่อค้าหรืออุตสาหกรรมและเกษตรกรรายใหญ่ ซึ่งผู้มีฐานะดีมากกว่า
3. เงินกู้ที่ให้เกษตรกรกู้ยืมมีการเสียดอกมากกว่าเงินกู้ประเภทอื่นเพราะ
  - 3.1 ผลผลิตเกษตรกรขึ้นอยู่กับธรรมชาติและดินฟ้าอากาศ
  - 3.2 ราคาผลผลิตก็ขึ้นลงอย่างรุนแรงและรวดเร็ว
  - 3.3 ประเทศไทยมีปัญหาใหม่เกี่ยวกับการคมนาคม ทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการติดต่อและติดตามเกษตรกรสูง

วเรศ อุปาดิก (2535 : 250-252) กล่าวถึง การดำเนินธุรกิจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดังนี้

1. การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแก่เกษตรกรที่เป็นลูกค้านการให้กู้แก่เกษตรกรที่เป็นลูกค้าแบ่งตามระยะเวลา มี 3 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น , เงินกู้ระยะปานกลาง , เงินกู้ระยะยาว
2. การให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยผ่านสหกรณ์เพื่อการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร
  - 2.1 ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตรเพื่อที่จะให้สมาชิกกู้ต่อ ลักษณะสินเชื่อเป็นระยะสั้นเพื่อการผลิตและระยะปานกลางเพื่อลงทุน
  - 2.2 ธ.ก.ส. ให้สินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตรเพื่อซื้อปัจจัยการผลิตและเครื่องมือการผลิตเพื่อขายต่อให้สมาชิกของสหกรณ์
  - 2.3 ธ.ก.ส. ให้กู้แก่สหกรณ์การเกษตร เพื่อซื้อและดำเนินการทางตลาดและผลผลิตของสมาชิก โดยวงเงินกู้ขั้นสูงรายละเอียด 5 ล้านบาท และ 15 ล้านบาท ในกรณีหน่วยงานของรัฐบาลเข้ามามีส่วนในการจัดการ
  - 2.4 เงินกู้ระยะยาวที่ลงทุนในสินทรัพย์ประจำ ธ.ก.ส. มีรูปแบบการให้กู้ในระยะยาวสำหรับสหกรณ์การเกษตรในรูปของกระบวนการแปรรูปของผลผลิตหรือการเก็บรักษาโดยมีวงเงินกู้สูง สำหรับเกษตรกร 5 ล้านบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ทุนดำเนินการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บางส่วนมาจากต่างประเทศ รวมตลอดถึงเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในส่วนที่ต้องให้สินเชื่อในภาคเกษตรกรรม โดยธนาคารพาณิชย์ไม่อยู่ในวิสัยที่จะให้สินเชื่อด้วยตนเอง ส่วนแหล่งเงินทุนต่างประเทศได้แก่ ธนาคารโลก , กองทุนเพื่อพัฒนาการเกษตรระหว่างประเทศ

สุรภี บุนนาค และ วณี ฉ่อยเกียรติกุล (2535 : 170) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรของประเทศโดยทั่วถึง ดังนั้นเงินทุนส่วนใหญ่จึงถูกใช้สำหรับให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร ธนาคารตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ของเกษตรกร ไม่ใช่หวังผลกำไรดังเช่นธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ธุรกิจของ ธ.ก.ส. เป็นธุรกิจที่หวังกำไรได้ยาก เพราะการให้เกษตรกรกู้เงินต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงมากและเสี่ยงภัยมากขึ้น แต่ต้องเรียกดอกเบี้ยในอัตราปกติทั่วไปหรือต่ำกว่า ด้วยเหตุนี้จึงเป็นการยากที่เอกชนจะเข้ามาดำเนินการ จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องตั้ง ธ.ก.ส. เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาให้เกษตรกรได้ผลอย่างจริงจัง

พิชญ์ นิตยเสมอ (2538 : 27-28) กล่าวถึง สาเหตุที่จ่ายเงินกู้ยังไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจาก

1. การประชาสัมพันธ์เพื่อชี้แจงให้เกษตรกรผู้เดือดร้อนเข้าใจในหลักเกณฑ์ว่า ตนเองอยู่ในข่ายที่จะได้รับความช่วยเหลือหรือไม่ ในขั้นแรกยังไม่ชัดเจนพอ จึงทำให้เกษตรกรผู้เดือดร้อนแต่ไม่อยู่ในกรอบของหลักเกณฑ์ที่จะได้รับความช่วยเหลือยื่นความประสงค์เป็นจำนวนมาก
2. เกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ไม่อยู่ในการที่จะไม่ได้รับความช่วยเหลือได้พยายามสร้างหลักฐานโดยไม่สุจริต เพื่อให้ตนเองได้รับความช่วยเหลือ ทำให้ต้องใช้บุคลากร เวลา และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สำหรับวิเคราะห์เอกสารและหลักฐานการขอู้
3. สหกรณ์การเกษตรบางแห่งทำสัญญากู้เงินกับธนาคารแล้ว แต่ยังไม่เบิกเงินกู้เนื่องจากอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลคำขอู้จากสมาชิก เพื่อเสนอคณะกรรมการสหกรณ์พิจารณาอนุมัติ
4. คณะกรรมการสหกรณ์บางแห่งขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการประนอมหนี้ ทำให้การประนอมหนี้ล่าช้า

ทองโรจน์ อ่อนจันทร์ (2526 : ๑) ได้ศึกษาการแบ่งประเภทของสินเชื่อ โดยแบ่งประเภทของสินเชื่อตามระยะเวลา ดังพอจำแนกได้ดังนี้

1. สินเชื่อระยะสั้น เป็นสินเชื่อที่มีระยะเวลาการคืนภายใน 1 ปี สำหรับพืชหรือการผลิตที่มีอายุเก็บเกี่ยวนานกว่า 1 ปี ก็สามารถขยายเวลาของสินเชื่อออกไปได้อีก 6 เดือน เป็น 1 ปี 6 เดือน เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สินเชื่อระยะปานกลาง เป็นสินเชื่อเพื่อการลงทุนในการใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอายุการใช้งานติดต่อกันนานกว่า 1 ปี เช่น ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักรกล

3. สินเชื่อระยะยาว เป็นสินเชื่อเพื่อการลงทุนที่ต้องใช้ระยะเวลาหลายปีกว่าจะให้ผลตอบแทน และผลตอบแทนดังกล่าวมีระยะเวลานานเช่นกัน เช่น ซื้อที่ดิน ปรับปรุงดิน

ทวีศักดิ์ วัฒนกุล (2539 : 15-39) กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้จะขอเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี
3. เป็นเกษตรกรตามข้อบังคับของ ธ.ก.ส.
4. มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการเกษตรมาแล้วพอสมควร
5. ดินที่อยู่และประกอบอาชีพเกษตรส่วนใหญ่ในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งตนเองขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำมาแล้ว เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี
6. เป็นผู้ก่อให้เกิดผลผลิตการเกษตรเพื่อขายในปีหนึ่งๆเป็นมูลค่าพอสมควร หรือมีู่ทางจะปรับปรุงการเกษตรให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ได้
7. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยันขันแข็ง ในการประกอบอาชีพ มีชื่อเสียงดี และรู้จักประหยัด
8. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือพินิจไม่สมประกอบ
9. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือผู้มีหนี้สินส่วนตัว
10. ไม่เคยถูกให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขา และปัจจุบัน ไม่ได้เป็นผู้กู้เงินของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันใดๆที่ดำเนินธุรกิจทางด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร

3. งานวิจัยด้านสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

โกเศษฐ์ ชีรัง (2537 : 40) ศึกษาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาสรุปได้ว่า สมาชิกร้อยละ 94.38 เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 48-54 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพทำการเกษตร ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยทั้งหมดจากการประกอบอาชีพครอบครัวละ 115,811.23 บาทต่อปี และส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุวดี รองพล (2538 : 44) ได้ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จากการศึกษาสรุปได้ว่า ลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.67 มีอายุเฉลี่ย 49.70 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 65.56 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 81.16 ลูกค้าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ร้อยละ 89.86 มีรายได้จากการทำสวนยางพาราเฉลี่ย เท่ากับ 68,678.90 บาทต่อปี จากการทำสวนผลไม้อื่นเฉลี่ยเท่ากับ 26,556.25 บาทต่อปี การถือครองที่ดินของลูกค้ามีที่ดินในการถือครองเป็นของตนเอง ร้อยละ 90.97 การออมทรัพย์ของลูกค้าร้อยละ 63.77 บาทต่อปี

ขวัญเรือน มณีจันทิก (2539 : 48) ได้ศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาสรุปได้ว่า เป็นเพศชายร้อยละ 63.97 มีอายุเฉลี่ย 47.77 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด สมาชิกมีที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 94.12 และนอกจากเป็นสมาชิก ธ.ก.ส. แล้วพบว่าผู้ให้ข้อมูลยังเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกรในการศึกษาพบว่า สมาชิกมีอาชีพหลัก คือ ทำนา อาชีพรอง คือ การทำไร่

4. งานวิจัยด้านการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

รัชณี ศรีวิหิวัฒน์ (2531 : 21) ได้ศึกษาภาพพจน์ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในสายตาประชาชน การวัดภาพพจน์ในที่นี้ ใช้อัตราส่วนประมาณค่าแบบ Likert Scale โดยกำหนดข้อความเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งในแต่ละข้อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นจากการศึกษาสรุปได้ว่า ระดับภาพพจน์ที่มีต่อ ธ.ก.ส. โดยส่วนรวม ดีมาก จำนวนประชาชน 347 คิดเป็นร้อยละ 11.6 ดี จำนวนประชาชน 1,642 คิดเป็นร้อยละ 54.7 ปานกลาง จำนวนประชาชน 854 คิดเป็นร้อยละ 28.5 ไม่ดี จำนวนประชาชน 49 คิดเป็นร้อยละ 2.6 ไม่ดีมาก จำนวนประชาชน 78 คิดเป็นร้อยละ 2.6 ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรที่สำคัญได้แก่ ธ.ก.ส. ช่วยเกษตรกรได้เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ช่วยให้เกษตรกรสามารถซื้อวัสดุการเกษตร คุณภาพดีในราคายุติธรรม และช่วยให้ความรู้ทางวิชาการสมัยใหม่

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (population) คือ สมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา ปี 2540 จำนวน 4,950 คน

กลุ่มตัวอย่าง (sample) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ได้จำนวนทั้งสิ้น 73 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มขนาดตัวอย่างตำบล ร้อยละ 60 จำนวนตำบลทั้งหมด 5 ตำบล ซึ่งได้จำนวนตัวอย่าง 3 ตำบล

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างหมู่บ้าน ร้อยละ 35 จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ซึ่งได้จำนวนตัวอย่าง 6 หมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างสมาชิก ธ.ก.ส. อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 10 ซึ่งได้ขนาดตัวอย่างในครั้งนี้ 73 ราย จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Table) เพื่อให้ได้มาซึ่งจำนวนกลุ่มสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป

สถานที่และระยะเวลาที่ทำการศึกษา

ในการศึกษานี้สถานที่ที่จะทำการศึกษา คือ ตำบลกำแพงเพชร ตำบลควนรู ตำบลท่าชะมวง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยกัน 6 หมู่บ้าน สำหรับระยะเวลาที่ทำการศึกษา เริ่มตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

**ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลของสมาชิกรรณการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
อำเภอรัศมี จังหวัดสงขลา**

ชื่อตำบล-หมู่บ้าน	จำนวนสมาชิก ร.ก.ส. (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (10%) คน
1. ตำบลกำแพงเพชร		
- วัดเขาคมน้ำ	149	15
- วัดทุ่งมะขาม	135	14
2. ตำบลควนรู		
- ควนรู	91	9
- บ้านคู	84	8
3. ตำบลท่าชะมวง		
- ทุ่งเสม็ด	197	20
- ควนยอ	73	7

เครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสอบถามเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด ข้อมูลที่จะทำการเก็บรวบรวมในครั้งนี้ โดยแบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการใช้สินเชื่อ ปัญหา ตลอดจนความต้องการของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของรณการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัศมี จังหวัดสงขลา

การทดสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่

ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกรรณการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตำบลคูหาใต้ และตำบลเขาพระ จังหวัดสงขลา จำนวน 10 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบสอบถาม เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยส่งแบบสอบถามให้ผู้ช่วยวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 73 ราย และนำส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษา

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าทางสถิติในการคำนวณ ดังนี้

1. การคำนวณค่าร้อยละ
2. การหาค่าเฉลี่ย
3. การหาความถี่

หลังจากรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว นำข้อมูลที่ได้แต่ละรายการมาเข้าตารางข้อมูลดิบและนำมาวิเคราะห์ดังนี้

ก. แบบสอบถามตอนที่ 1

1. นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ของข้อมูล โดยการขีดรอยคะแนน
2. นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละโดยใช้สูตรค่าร้อยละดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\bar{X}}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามข้อนั้นๆ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ข. แบบสอบถามตอนที่ 2

1. หลังจากแจกแจงความถี่ของข้อมูล โดยรอยขีดคะแนนแล้วนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum (N_i \cdot x_i) + (N_2 \cdot x_4) + (N_3 \cdot x_3) + (N_4 \cdot x_2) + (N_1 \cdot x_1)}{N}$$

กำหนดให้ X = ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum$ = จำนวนคนที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเชิงการศึกษานานาชาติไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

N_5 = จำนวนคนที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

N_4 = จำนวนคนที่เห็นด้วย

N_3 = จำนวนคนที่เฉยๆ

N_2 = จำนวนคนที่ไม่เห็นด้วย

N_1 = จำนวนคนที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ปี 2540 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจและสังคม ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนความต้องการของสมาชิก ธ.ก.ส. และทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ทางด้านการเงินและสินเชื่อ การบริการและคุณภาพประโยชน์จากการดำเนินงาน ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ธ.ก.ส. อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
2. ปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ธ.ก.ส. อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา
3. ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก ธ.ก.ส. อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

เพศ (ตารางที่ 2)

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.53 เป็นเพศชาย ที่เหลือร้อยละ 42.47 เป็นเพศหญิง

อายุ (ตารางที่ 2)

สมาชิกมีอายุต่ำสุด 19 ปี อายุสูงสุด 58 ปี สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 43.84 มีอายุอยู่ในช่วง 39-48 , 19-28 , 49-58 ปี ร้อยละ 35.62 , 15.07 และ 5.47 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา (ตารางที่ 2)

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 73.97 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 17.81 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ 8.22 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา

รายได้ต่อเดือน (ตารางที่ 2)

สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 47.94 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,000-6,000 บาท และราย-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ต่อเดือนในช่วง 3,000-4,000 , 7,000-8,000 , 9,000-10,000 บาท ร้อยละ 19.18 , 19.18 และ 13.70 ตามลำดับ

ศาสนา (ตารางที่ 2)

สมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ร้อยละ 72.61 นับถือศาสนาพุทธ และนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 27.39

สถานภาพสมรส (ตารางที่ 2)

สมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ทุกคนมีสถานภาพสมรส แต่งงานและอยู่ด้วยกัน

การถือครองที่ดิน (ตารางที่ 2)

สมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ทุกคนมีการถือครองที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด

2. ข้อมูลปัญหาอุปสรรคและความต้องการของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

หนี้สิน (ตารางที่ 3)

ในรอบปี พ.ศ. 2540 สมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ร้อยละ 47.94 ได้รับเงินกู้ในช่วง 25,001-50,000 บาท และจำนวนเงินกู้ที่ได้รับในช่วง 10,000-25,000 , 50,001-7,500 , 75,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.88 , 12.33 และ 6.85 ตามลำดับ

ประเภทเงินกู้ (ตารางที่ 3)

สมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.15 กู้เงินประเภทเงินกู้ระยะสั้น และกู้เงินประเภทเงินกู้ระยะปานกลาง ร้อยละ 6.85

หลักประกันในการกู้เงิน (ตารางที่ 3)

สมาชิกรักษาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.71 จะใช้กลุ่มในการค้าประกันในการกู้เงิน และใช้หลักทรัพย์เป็นหลักประกันในการกู้เงิน ร้อยละ 23.29

ลักษณะการกู้ (ตารางที่ 3)

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.71 จะมีลักษณะการกู้เงินแบบกลุ่มและการกู้เงินแบบผู้เดียวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 23.29

การได้รับเงินกู้ (ตารางที่ 3)

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.34 ได้รับเงินกู้เพียงพอ และร้อยละ 24.66 ได้รับเงินกู้ไม่เพียงพอจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัญหาการชำระเงินกู้ (ตารางที่ 3)

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.90 ไม่มีปัญหาในการชำระเงินกู้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร และร้อยละ 41.10 มีปัญหาในการชำระเงินกู้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

กรณีปัญหาในการชำระเงินกู้ (N=30) (ตารางที่ 3)

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.33 จะแก้ปัญหาในการชำระเงินกู้โดยผ่อนผันกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และร้อยละ 36.67 จะแก้ปัญหาในการชำระเงินกู้โดยการขอยืมญาติพี่น้องมาชำระคืนแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความต้องการของสมาชิกที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ตารางที่ 4)

จากการศึกษาความต้องการของสมาชิก ร.ก.ส. เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของ ร.ก.ส. ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีความต้องการให้ ร.ก.ส. ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตร จัดอำนวยความสะดวกต่างๆแก่เกษตรกรต่างๆที่ไปติดต่อขอกู้เงิน และการจัดหาอุปกรณ์เกษตรมาจำหน่าย และส่วนใหญ่ร้อยละ 60.28 ไม่ต้องการให้ ร.ก.ส. ทำหน้าที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นผู้ประสานงานการติดตามการใช้จ่ายเงินว่าใช้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ร้อยละ 39.72 ต้องการให้ ฐ.ก.ส. ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการติดตามการใช้จ่ายเงินว่าใช้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูล	จำนวน (N=73)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	42	57.53
หญิง	31	42.47
อายุ		
19-28	11	15.07
29-38	32	43.84
39-48	26	35.62
49-58	4	5.47
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	54	73.97
มัธยมศึกษา	13	17.81
อนุปริญญา	6	8.22
ปริญญา	-	-
รายได้ / เดือน		
3,000-4,000	14	19.18
5,000-6,000	35	47.94
7,000-8,000	14	19.18
9,000-10,000	10	13.70
ศาสนา		
พุทธ	53	72.61
อิสลาม	20	27.39
คริสต์	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=73)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	-	-
หย่า	-	-
หม้าย	-	-
แต่งงานอยู่ด้วยกัน	73	100
การถือครองที่ดิน		
ของตนเอง	73	100
เช่า	-	-
ของญาติพี่น้อง	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทางด้านสินเชื่อ ปัญหาและอุปสรรคในการกู้เงิน

ข้อมูล	จำนวน (N=73)	ร้อยละ
หนี้สินกับธนาคาร		
มีหนี้สิน	47	64.38
ไม่มีหนี้สิน	26	35.62
จำนวนเงินกู้		
10,000-25,000	24	32.88
25,000-50,000	35	47.94
50,001-75,000	9	12.33
75,001-100,000	5	6.85
ประเภทเงินกู้		
ระยะสั้น	68	93.15
ระยะปานกลาง	5	6.85
ระยะยาว	-	-
หลักประกันในการกู้เงิน		
หลักทรัพย์	17	23.29
กลุ่มค้ำประกัน	56	76.71
ลักษณะการกู้		
ผู้เดียว	17	23.29
กลุ่ม	56	76.71
การได้รับเงินกู้		
เพียงพอ	55	75.34
ไม่เพียงพอ	18	24.66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=73)	ร้อยละ
ปัญหาการชำระเงินกู้		
มี	30	41.10
ไม่มี	43	58.90
กรณีมีปัญหาในการชำระเงิน (N=30)		
ผ่อนผันกับ ช.ก.ส.	19	63.33
กู้ยืมที่พี่น้อง	11	36.67
กู้เอกชน	-	-
กู้มาจากแหล่งอื่น	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลความต้องการของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับ ธ.ก.ส.

ข้อมูล	จำนวน (N=73)		ร้อยละ	
	ควรจัด	ไม่ควรจัด	ควร	ไม่ควร
ความต้องการ				
1. เผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร	73	-	100	-
2. เป็นที่ปรึกษาทางการเกษตร	73	-	100	-
3. เป็นผู้ประสานการติดตามการใช้เงิน ว่าใช้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่	29	44	39.72	60.28
4. จัดอำนวยความสะดวกต่างๆแก่ เกษตรกรที่ไปติดต่อของกู้เงิน	73	-	100	-
5. การจัดหาอุปกรณ์การเกษตรมา จำหน่าย	73	-	100	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ข้อมูลทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ด้านการเงินและสินเชื่อ

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา มีทัศนคติต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.ด้านการเงินและสินเชื่อ ค่าเฉลี่ย 3.82 (ตารางที่ 5) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีมาก และเห็นว่า ธ.ก.ส. ช่วยเกษตรกรโดยให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$) ส่วนวงเงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมักเป็นจำนวนน้อย มีทัศนคติที่ต่ำปานกลาง ($\bar{X}=2.60$)

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.ด้านบริการ

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา มีทัศนคติต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.ด้านบริการ ค่าเฉลี่ย 3.14 (ตารางที่ 6) ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ต่ำปานกลางและเห็นว่า ธ.ก.ส.ช่วยเกษตรกรด้านความรู้ทางวิชาการ มีทัศนคติที่ดีมาก ($\bar{X}=3.74$) ส่วนพนักงาน ธ.ก.ส. มีการติดตามผลการใช้เงินกู้ และให้คำแนะนำทุกระยะแก่เกษตรกรนั้น มีทัศนคติที่ต่ำ ($\bar{X}=2.26$)

ทัศนคติของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

สมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัศมิ์ จังหวัดสงขลา มีทัศนคติต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.ด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ย 3.66 (ตารางที่ 7) ซึ่งแสดงว่า มีทัศนคติที่ดีมาก และเห็นว่า ธ.ก.ส. ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีทัศนคติที่ดีมาก ($\bar{X}=4.29$) ส่วน ธ.ก.ส. ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอื่นๆและเอกชน มีทัศนคติที่ต่ำปานกลาง ($\bar{X}=3.26$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ช.ก.ส.ด้านการเงินและสินเชื่อ

การดำเนินงานของ ช.ก.ส.	$\bar{X}$
ด้านการเงินและสินเชื่อ	
1. ช.ก.ส. ช่วยเกษตรกร โดยให้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ	4.70
2. ช.ก.ส. ช่วยเกษตรกร โดยให้ผ่อนชำระเงินกู้ในระยะยาว	4.45
3. ช.ก.ส. ให้บริการด้านเงินฝากด้วยความรวดเร็ว	4.23
4. ช.ก.ส. ให้บริการเงินกู้ด้วยความรวดเร็ว	4.18
5. เงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมีการเสี่ยงภัยมากกว่าเงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นๆ	2.78
6. วงเงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมักเป็นจำนวนน้อย	2.60
ค่าเฉลี่ยรวม	3.82

หมายเหตุ : (ตารางที่ 5 , 6 , 7)

เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ร.ก.ส.ด้านการบริการ

การดำเนินงานของ ร.ก.ส.		X
ด้านการบริการ		
1. ร.ก.ส. ช่วยเกษตรกรด้านความรู้ทางวิชาการ		3.74
2. พนักงาน ร.ก.ส. มีความเป็นมิตรต่อลูกค้า		3.67
3. พนักงาน ร.ก.ส. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย		3.32
4. ร.ก.ส. ให้บริการและต้อนรับเกษตรกรที่ไปติดต่อ ได้อย่างอบอุ่น		3.29
5. พนักงาน ร.ก.ส. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเกษตรกร		3.27
6. ร.ก.ส. เป็นองค์กรที่มีการพัฒนาพนักงานที่ดี		3.19
7. พนักงาน ร.ก.ส. มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และดีกว่าพนักงานจากหน่วยงานอื่นๆ		2.38
8. พนักงาน ร.ก.ส. มีการติดตามผลการใช้เงินกู้และให้คำแนะนำทุกระยะ		2.26
ค่าเฉลี่ยรวม		3.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.ด้านคุณประโยชน์จากการดำเนินงาน

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส.	$\bar{X}$
ด้านคุณประโยชน์จากการดำเนินงาน	
1. ธ.ก.ส.ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดี	4.29
2. ธ.ก.ส.สนับสนุนงานสหกรณ์การเกษตร	3.96
3. ธ.ก.ส.สนับสนุนงานกลุ่มทางการเกษตรอื่นๆ	3.94
4. ธ.ก.ส.ช่วยเกษตรกรด้านการขายผลผลิต	3.51
5. ธ.ก.ส.ช่วยเกษตรกรให้ซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรคุณภาพดี ราคายุติธรรม	3.42
6. ธ.ก.ส. ช่วยเกษตรกรโดยการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรในราคายุติธรรม	3.27
7. ธ.ก.ส.ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอื่นๆและเอกชน	3.26
ค่าเฉลี่ยรวม	3.66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการวิจัยทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีทัศนคติต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทางด้านต่างๆดังนี้

ด้านการเงินและสินเชื่อ พบว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ช่วยเกษตรกรในด้านการเงินโดยให้เกษตรกรกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ให้ผ่อนชำระเงินกู้ในระยะยาว และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ยังให้บริการแก่เกษตรกรทางด้านการฝากเงิน และเงินกู้ด้วยความรวดเร็วและมีขั้นตอนในการกู้เงินไม่ยุ่งยากมากนัก

ด้านบริการ พบว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ช่วยบริการเกษตรกรด้านความรู้ทางวิชาการต่างๆพนักงานของ ธ.ก.ส. มีความเป็นมิตรต่อเกษตรกร ให้บริการและต้อนรับเกษตรกรที่ไปติดต่อกับ ธ.ก.ส. ได้อย่างอบอุ่น และพนักงาน ธ.ก.ส. ทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเกษตรกร ธ.ก.ส.มีการพัฒนาพนักงานที่ดี พนักงานแต่งกายสะอาดเรียบร้อยและเหมาะสม

ด้านคุณประโยชน์จากการดำเนินงาน พบว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ช่วยเกษตรกรในการขายผลผลิตทางการเกษตร สนับสนุนงานหรือกลุ่มทางการเกษตรอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และยังสนับสนุนงานสหกรณ์การเกษตรในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

ผลจากการวิจัยเรื่องทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในครั้งนี้ ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเงินและสินเชื่อ การบริการ และคุณประโยชน์จากการดำเนินงาน พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี ศรีวิจิตรวัฒน์ (2531 : 21) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรที่สำคัญ ได้แก่ ธ.ก.ส. ช่วยเกษตรกรได้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ช่วยให้เกษตรกรสามารถซื้อวัสดุทางการเกษตรคุณภาพดีในราคายุติธรรม และช่วยให้ความรู้ทางการสมัยใหม่

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวน 73 คน โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรครวมทั้งความต้องการของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

การศึกษาค้นคว้าของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สาขารัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบสรุปได้ว่า สมาชิกร้อยละ 57.53 เป็นเพศชาย ที่เหลือเป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 29-38 ปี เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.84 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 73.97 มีรายได้อยู่ในช่วง 5,000-6,000 บาท/เดือน นับถือศาสนาพุทธ เกษตรกรทุกคนแต่งงานและอยู่ด้วยกัน มีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด ไม่ได้เช่าหรือเป็นที่ดินของญาติพี่น้องแต่อย่างใด

2. ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งความต้องการของเกษตรกร

การศึกษาค้นคว้าของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สาขารัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบสรุปได้ว่า ในรอบปี พ.ศ. 2540 เกษตรกรมีหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 64.38 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่มากพอสมควรที่เกษตรกรยังประสบปัญหาในการที่จะชำระหนี้ให้แก่ ธ.ก.ส. จำนวนเงินกู้ที่เกษตรกรกู้จะอยู่ในช่วง 2,5001-50,000 บาท ซึ่งเป็นการกู้เงินในระยะสั้น ร้อยละ 93.15 เกษตรกรจะรวมกลุ่มกันและใช้กลุ่มเป็นหลักประกันในการกู้เงิน ซึ่งเป็นการกู้ในลักษณะการเงินกู้แบบกลุ่ม ส่วนการได้รับเงินกู้นั้น เกษตรกรได้รับเงินกู้จำนวนเพียงพอแล้วจากการกู้ และในการชำระหนี้หรือเงินกู้ เกษตรกรร้อยละ 58.90 ไม่มีปัญหาในการชำระเงินกู้แก่ ธ.ก.ส. แต่ในกรณีที่มีปัญหาในการชำระเงินกู้นั้น เกษตรกรจะทำการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ่อนคลายกับ ธ.ก.ส. รองลงมา คือ จะกู้ยืมญาติพี่น้องไปชำระเงินกู้กับ ธ.ก.ส.ก่อน ส่วนความต้องการของเกษตรกรที่เกี่ยวกับ ธ.ก.ส. ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีความต้องการให้ ธ.ก.ส.ทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตร จัดหาอุปกรณ์การเกษตร มาจำหน่าย จัดอำนวยความสะดวกต่างๆแก่เกษตรกรที่ไปติดต่อขอกู้เงิน และส่วนใหญ่ร้อยละ 60.28 ไม่ต้องการให้ ธ.ก.ส. ทำหน้าที่ ในการเป็นผู้ประสานงานการติดตามการใช้เงินว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการกู้หรือไม่

3. ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.

การศึกษาทักษะของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สาขารัตนภูมิ จังหวัดสงขลา สรุปได้ว่า การศึกษาทักษะของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ด้านการเงิน และสินเชื่อมีค่าเฉลี่ยรวม 3.82 ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีมาก และเห็นว่า ธ.ก.ส. ช่วยเกษตรกร โดยให้เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$) ส่วนวงเงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมักเป็นจำนวนน้อย มีทัศนคติที่ดีปานกลาง ($\bar{X}=2.60$) ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ด้านการบริการ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.14 ซึ่งแสดงว่ามีทัศนคติที่ดีปานกลาง และเห็นว่า ธ.ก.ส.ช่วยเกษตรกรด้านความรู้ทางวิชาการ มีทัศนคติที่ดีมาก ($\bar{X}=3.74$) ส่วนพนักงาน ธ.ก.ส. มีการติดตามผลการใช้เงินกู้และให้คำแนะนำต่างๆแก่เกษตรกรนั้น มีทัศนคติที่น้อย ($\bar{X}=2.26$) และทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ด้านคุณภาพประโยชน์จากการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.66 ซึ่งแสดงว่า เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีมาก และเห็นว่า ธ.ก.ส. ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีทัศนคติที่ดีมาก ($\bar{X}=4.29$) ส่วน ธ.ก.ส. ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอื่นๆและเอกชน มีทัศนคติที่ดีปานกลาง ($\bar{X}=3.26$)

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาพบว่าทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. สาขารัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่างๆซึ่งผู้ทำการศึกษาและผู้ช่วยทำการศึกษา มีข้อเสนอแนะในการที่จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆต่อไปนี้

1. ด้านการตอบแบบสอบถาม เกษตรกรส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับภาษาทางวิชาการที่ใช้ในการทำแบบสอบถาม ผู้ทำการศึกษาและผู้ช่วยทำการศึกษาต้องอธิบายความหมายที่พอจะทำให้เกษตรกรเข้าใจยิ่งขึ้น ดังนั้นในการทำแบบสอบถาม ผู้ทำการศึกษาควรใช้ภาษาที่ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ไม่ควรใช้ศัพท์ทางวิชาการมากเกินไปในแบบสอบถามของผู้ทำการศึกษา

2. ด้านการติดตามผลการใช้เงินกู้ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของ ธ.ก.ส. ควรมีการติดตามผลการใช้เงินกู้ทุกระยะหรืออย่างสม่ำเสมอและควรทำความเข้าใจกับเกษตรกรว่าเป็นการช่วยเหลือเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรปรับปรุงโครงการของตนจากการกู้เงินมาดำเนินการให้ดีขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของเกษตรกรเอง และให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนนำความรู้หรือเทคโนโลยีใหม่ๆนำมาเสนอแนะให้เกษตรกรได้รับทราบ เช่น ข่าวสารการตลาด , คู่มือทางการเกษตร เป็นต้น

3. ด้านการชำระหนี้ เจ้าหน้าที่ควรให้คำปรึกษาในการชำระหนี้ด้วยว่า เมื่อมีปัญหาควรจะทำอย่างไรดีที่สุด เพื่อขจัดปัญหาความไม่เข้าใจกันของเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ และเพื่อลดการเอาเปรียบของพ่อค้านายทุนในการที่เกษตรกรกู้เงินไปชำระหนี้ต่อ ธ.ก.ส.

4. ขั้นตอน ธ.ก.ส. ควรลดขั้นตอนในการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในด้านการบริการ เพื่อความสะดวกในการใช้บริการของสมาชิกหรือเกษตรกร

5. ด้านการสนับสนุนงานทางด้านการเกษตร เจ้าหน้าที่ควรสนับสนุนงานทางด้านการเกษตรให้มากขึ้น เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน ควรจัดให้ผู้มีความรู้หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเกษตร มาแนะนำให้ความรู้ในทางปฏิบัติให้มากขึ้น เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เสริมจากการทำงานกลุ่มทางด้านการเกษตร เพื่อนำมาใช้ในการจุนเจือครอบครัวได้ในบางส่วน

6. นอกจากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าหน้าที่ควรจัดให้สมาชิกมีการจัดกลุ่มกันเพื่อขายผลผลิต ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการเอาเปรียบหรือการโกงราคาของพ่อค้าคนกลาง

เอกสารอ้างอิง

- โกเศษฐ จีซ้าง. 2537. การศึกษาวารใช้สินเชื่อกองสมาชิกรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ขวัญเรือน มณีจันทร์. 2539. การศึกษาวารใช้สินเชื่อกองสมาชิกรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ทวีศักดิ์ วัฒนกุล. 2539. "30 ปี ร.ก.ส." วารสาร ร.ก.ส. 18 : 15-39.
- ทองโรจน์ อ่อนจันทร์. 2526: เศรษฐศาสตร์เกษตร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ปราการ โพธิกุล. 2537. ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิชญ์ นิตยเสมอ. 2538. "บทบาท ร.ก.ส.กับปัญหาหนี้สินเกษตรกร" วารสาร ร.ก.ส. 17(4) : 27-28.
- ยุวดี รongพล. 2538. การศึกษาสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้านานการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัชณี ศรีวัชรวัฒน์. 2531. ภาพพจน์ ร.ก.ส.ในสายตาของประชาชน. งานวิจัยกองวิจัย ฝ่ายวางแผนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.
- วเรศ อุปปาดิก. 2535. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุณี ศักนันท์. 2521 สถาบันและตลาดการเงิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชา จันทร์เอม. 2536. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุรกันษ์ บุญนาค และ วณี ฉ่อยเกียรติกุล. 2535. การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- อเนก เพ็ชรอนุกุล. 2522. การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ทศนคดีของเกษตรกรที่มีต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอรัศมี จังหวัดสงขลา

ชื่อ.....นามสกุล.....

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอรัศมี จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม (1-7) ปัญหาอุปสรรคและความต้องการ (8-16)

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา

( ) อนุปริญญา

( ) ปริญญาตรี

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. รายได้.....ต่อเดือน

5. ศาสนา

( ) พุทธ

( ) คริสต์

( ) อิสลาม

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. สถานภาพสมรส

( ) โสด

( ) หย่า

( ) หม้าย

( ) แต่งงานและอยู่ด้วยกัน

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. การถือครองที่ดิน

( ) ของตนเอง

( ) เช่า

( ) ของญาติพี่น้อง

( ) อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ในรอบปี พ.ศ. 2540 ท่านมีหนี้สินกับธนาคารหรือไม่
 มี   ไม่มี
9. ในปี พ.ศ. 2540ท่านได้รับเงินกู้ (จำนวน).....บาท
10. ท่านกู้เงินประเภทใด
 ระยะสั้น   ระยะปานกลาง   ระยะยาว
11. หลักประกันในการกู้เงิน
 หลักทรัพย์   กลุ่มผู้ค้ำประกัน   อื่นๆโปรดระบุ.....
12. ลักษณะการกู้
 ผู้เดียว   กลุ่ม
13. ท่านได้รับเงินกู้เพียงพอหรือไม่
 เพียงพอ   ไม่เพียงพอ
14. ท่านมีปัญหาในการชำระคืนหรือไม่
 มี   ไม่มี
15. ในกรณีที่ท่านมีปัญหาการชำระคืน ท่านจะแก้ไขอย่างไร
 ผ่อนผันกับ ธ.ก.ส.   กู้ยืมที่อื่น
 กู้เอกชน   กู้มาจากแหล่งอื่นๆโปรดระบุ.....
16. ท่านต้องการให้ ธ.ก.ส. ทำหน้าที่ต่อไปนี้หรือไม่
- 16.1 เผยแพร่ความรู้ทางด้านการเกษตร   ควร   ไม่ควร
- 16.2 เป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตร   ควร   ไม่ควร
- 16.3 เป็นผู้ประสานงานการติดตามการใช้เงิน
 ว่าตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่   ควร   ไม่ควร
- 16.4 จัดยำนวยความสะดวกต่างๆแก่เกษตรกร
 ที่ไปติดต่อขอกู้   ควร   ไม่ควร
- 16.5 จัดหาอุปกรณ์การเกษตรมาจำหน่าย   ควร   ไม่ควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส.	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านการเงินและสินเชื่อ					
1. ธ.ก.ส.ช่วยเกษตรกรโดยให้เงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ					
2. ธ.ก.ส.ช่วยเกษตรกรโดยให้ผ่อนชำระเงินกู้ระยะยาว					
3. ธ.ก.ส.ให้บริการด้านเงินฝากด้วยความรวดเร็ว					
4. ธ.ก.ส.ให้บริการเงินกู้ด้วยความรวดเร็ว					
5. เงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมีการเสี่ยงภัยมากกว่าเงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นๆ					
6. วงเงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมักเป็นจำนวนน้อย					
ด้านการบริการ					
1. ธ.ก.ส. ช่วยเกษตรกรด้านความรู้ทางวิชาการ					
2. พนักงาน ธ.ก.ส. มีความเป็นมิตรต่อลูกค้า					
3. พนักงาน ธ.ก.ส.มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และดีกว่าพนักงานจากหน่วยงานอื่น					
4. ธ.ก.ส. เป็นองค์กรที่มีการพัฒนาพนักงานที่ดี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินงานของ ช.ก.ส.	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด
5. พนักงาน ช.ก.ส.แต่งกายสะอาด เรียบร้อย					
6. ช.ก.ส.ให้บริการและต้อนรับเกษตรกร ที่ไปติดต่อ ได้อย่างอบอุ่น					
7. พนักงาน ช.ก.ส.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ ดีต่อเกษตรกร					
8. พนักงาน ช.ก.ส.มีการติดตามผล การใช้เงินกู้และให้คำแนะนำทุก ระยะ					
ด้านคุณประโยชน์จากการดำเนินงาน					
1. ช.ก.ส.ช่วยเกษตรกร โดยการรับซื้อ ผลผลิตทางการเกษตร ในราคายุติ- ธรรม					
2. ช.ก.ส.ช่วยเกษตรกรให้ซื้อวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรคุณภาพดีราคา ยุติธรรม					
3. ช.ก.ส.ช่วยเกษตรกรด้านการขายผล ผลิต					
4. ช.ก.ส.สนับสนุนงานกลุ่มทางการ เกษตรอื่นๆ					
5. ช.ก.ส.สนับสนุนงานสหกรณ์การ เกษตร					
6. ช.ก.ส.ให้ความร่วมมือกับส่วนราช- การอื่นๆและเอกชน					
7. ช.ก.ส.ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มี ความเป็นอยู่ที่ดี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 1 แสดงข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ช.ก.ส.ด้านการเงินและสินเชื่อ

การดำเนินงานของ ช.ก.ส.	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด	รวม
ด้านการเงินและสินเชื่อ						
1. ช.ก.ส.ช่วยเหลือเกษตรกรโดยให้กู้ (จำนวน)	45	28	-	-	-	73
เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ)	61.64	38.36	-	-	-	100
2. ช.ก.ส.ช่วยเหลือเกษตรกรโดยให้ (จำนวน)	31	41	1	-	-	73
ผ่อนชำระเงินกู้ในระยะยาว (ร้อยละ)	42.47	56.16	1.37	-	-	100
3. ช.ก.ส.ให้บริการด้านเงินฝาก (จำนวน)	23	41	9	-	-	73
ด้วยความเร็ว (ร้อยละ)	31.51	56.16	12.33	-	-	100
4. ช.ก.ส.ให้บริการด้านเงินกู้ (จำนวน)	27	36	6	4	-	73
ด้วยความเร็ว (ร้อยละ)	36.99	49.31	8.22	5.48	-	100
5. เงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมีการ (จำนวน)	7	6	33	18	9	73
เสี่ยงภัยมากกว่าเงินกู้จาก (ร้อยละ)	9.59	8.22	45.20	24.66	12.33	100
สถาบันการเงินอื่นๆ						
6. วงเงินกู้ที่ให้แก่เกษตรกรมัก (จำนวน)	7	8	24	17	17	73
เป็นจำนวนน้อย (ร้อยละ)	9.59	10.95	32.88	23.29	23.29	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 2 แสดงข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ร.ก.ส.ด้านการบริการ

=====						
การดำเนินงานของ ร.ก.ส.	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	รวม

ด้านการเงินและสินเชื่อ						
1. ร.ก.ส.ช่วยเหลือเกษตรกรด้านความ รู้ทางวิชาการ (จำนวน) (ร้อยละ)	11 15.07	40 54.79	16 21.92	4 5.48	2 2.74	73 100
2. พนักงานร.ก.ส.มีความเป็น มิตรต่อลูกค้า (จำนวน) (ร้อยละ)	11 15.07	28 38.35	32 43.84	2 2.74	-	73 100
3. พนักงานร.ก.ส.มีความกระตือรือร้น ในการปฏิบัติงานอย่าง เต็มที่และดีกว่าพนักงานจากหน่วยงานอื่น (จำนวน) (ร้อยละ)	10 13.69	2 2.74	14 19.18	27 36.99	20 27.39	73 100
4. ร.ก.ส.เป็นองค์กรที่มีการพัฒนา พนักงานที่ดี (จำนวน) (ร้อยละ)	7 9.59	18 24.66	30 41.09	18 24.66	-	73 100
5. พนักงาน ร.ก.ส.แต่งกายสะอาด เรียบร้อย (จำนวน) (ร้อยละ)	11 15.07	28 38.36	24 32.88	10 13.69	-	73 100
6. ร.ก.ส.ให้บริการและต้อนรับ เกษตรกรที่ไปติดต่อได้อย่าง อบอุ่น (จำนวน) (ร้อยละ)	10 13.69	29 39.73	9 12.33	22 30.14	3 4.11	73 100
7. พนักงาน ร.ก.ส.มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีต่อเกษตรกร (จำนวน) (ร้อยละ)	11 15.07	2 36.98	9 12.33	23 31.51	3 4.11	73 100
8. พนักงาน ร.ก.ส.มีการติดตาม ผลการใช้เงินกู้และให้คำแนะนำ นำทุกระยะ (จำนวน) (ร้อยละ)	10 13.69	4 5.48	12 16.44	16 21.92	31 42.47	73 100

=====

แม้สัญญาที่ดินใช้สิทธิเงินอุดหนุนด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางผนวกที่ 3 แสดงข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ช.ก.ส.ด้านคุณประโยชน์การดำเนินงาน

การดำเนินงานของ ช.ก.ส.	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด	รวม
ด้านการเงินและสินเชื่อ						
1. ช.ก.ส.ช่วยเหลือเกษตรกรโดยให้กู้ (จำนวน)	11	13	37	9	3	73
เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ)	15.07	17.81	50.68	12.33	4.11	100
2. ช.ก.ส.ช่วยเหลือเกษตรกรโดยรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ในราคายุติธรรม (จำนวน)	13	18	32	7	3	73
(ร้อยละ)	17.81	24.65	43.84	9.59	4.11	100
3. ช.ก.ส.ช่วยเหลือเกษตรกรด้านการค้า (จำนวน)	12	25	26	8	2	73
ขายผลผลิต (ร้อยละ)	16.44	34.25	35.61	10.69	2.74	100
4. ช.ก.ส.สนับสนุนงานกลุ่มทางการเกษตรอื่นๆ (จำนวน)	14	43	13	3	-	73
(ร้อยละ)	19.18	58.90	17.81	4.11	-	100
5. ช.ก.ส.สนับสนุนงานสหกรณ์ (จำนวน)	16	40	14	3	-	73
การเกษตร (ร้อยละ)	21.92	54.79	19.18	4.11	-	100
6. ช.ก.ส.ให้ความร่วมมือกับส่วนราชการอื่นๆและเอกชน (จำนวน)	8	9	49	7	-	73
(ร้อยละ)	10.96	12.33	67.12	9.59	-	100
7. ช.ก.ส.ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่ที่ดี (จำนวน)	29	33	11	-	-	73
(ร้อยละ)	39.73	45.21	15.06	-	-	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญติเห็นใบเซปรีเซชันด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

